Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

37 060 XXIII **Wijziging van de begrotingsstaten van Klimaat en Groene Groei (XXIII) voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL 3

B. BEGROTINGSTOELICHTING 4

1 Leeswijzer 4

2 Beleid 5
2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties 5

3 Beleidsartikelen 7
3.1 Beleidsartikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering 7

4 De niet-beleidsartikelen 14
4.1 Artikel 70 Apparaat Kerndepartement 14
4.2 Artikel 71 Nog onverdeeld 15

5 Agentschappen 16
5.1 Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) 16

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat van Klimaat en Groene Groei;
2. de begrotingsstaat inzake het agentschap van Klimaat en Groene Groei;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

S. van Veldhoven - van der Meer

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Opbouw tweede suppletoire begroting 2026

Deze tweede suppletoire begroting geeft een geactualiseerd beeld van de begrotingsuitvoering 2026. Onderdeel B, de begrotingstoelichting, is als volgt opgebouwd:

1. Leeswijzer.
2. Overzicht belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties. De belangrijkste verplichtingenmutaties zijn toegelicht in de artikelen.
3. De beleidsartikelen. Voor ieder beleidsartikel is de tabel «Budgettaire gevolgen van beleid» opgenomen. Hierin zijn de begrotingsmutaties voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten weergegeven.
4. De niet-beleidsartikelen. In de budgettaire tabellen zijn de begrotingsmutaties voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten opgenomen.
5. De agentschappen. In deze tweede suppletoire begroting zijn de aanpassingen in de agentschapsparagraaf van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) opgenomen.

Ondergrenzen toelichtingen

Voor het toelichten van de begrotingsmutaties zijn in deze tweede suppletoire begroting de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)		
Vastgestelde begroting 2026		13.713.962
Stand suppletoire begroting september 2026		**13.458.021**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
SDE++	31	325.000
Kapitaalstorting EBN	31	117.797
Afboeking KEF-middelen	31	– 136.763
Overige mutaties		– 82.475
Stand 2e suppletoire begroting 2026		**13.681.580**

Toelichting

SDE++
Vanwege een recente uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven moeten de correctiebedragen in het verleden van reeds afgegeven beschikkingen voor de SDE+ en SDE++ in sommige gevallen worden aangepast. De middelen (€ 325 mln) worden middels een onttrekking aan de begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie beschikbaar gesteld.

Kapitaalstorting EBN
Het CCS-project Porthos heeft vertraging opgelopen en kent financiële tegenvallers, waardoor EBN per januari 2027 onvoldoende middelen heeft om de meerkosten op te vangen. Zonder financiële dekking kan Porthos geen nieuwe contracten afsluiten. Hierdoor zal het project meer vertraging oplopen. Het aanvullende budget ziet op het oplossen van deze financieringsproblematiek bij EBN. Het aanvullend budget wordt onder meer gedekt vanuit een onttrekking van de begrotingsreserve garantie LNG-terminal (€ 3,3 mln), onderuitputting op de DEI+ (€ 2,6 mln), de ISDE-regeling (€ 27,9 mln), VEKI (€ 2 mln), de subsidie voor het project Djewels (€ 12,6 mln), de middelen voor Flankerend beleid WoZ (€ 13 mln) en een desaldering met de bijgestelde ontvangsten op de SDE, SDE+ en SDE++ regelingen (€ 40 mln).

Afboeking KEF-middelen
Op verschillende KEF-budgetten is sprake van onderuitputting. De middelen blijven in principe behouden voor KEF-doelen. De onderuitputting heeft onder andere op de volgende budgetten plaatsgevonden: Opschalingsinstrument waterstof (€ 80,6 mln), VEKI (€ 19,6 mln) en Projecten Kernenergie (€ 18 mln).

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)		
Vastgestelde begroting 2026		2.338.434
Stand suppletoire begroting september 2026		**2.753.453**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	31	325.000
Ontvangsten SDE-regelingen	31	40.000
Overige mutaties		8.644
Stand 2e suppletoire begroting 2026		**3.127.097**

Toelichting

Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie
Vanwege een recente uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven moeten de correctiebedragen in het verleden van reeds afgegeven beschikkingen voor de SDE+ en SDE++ in sommige gevallen worden aangepast. De middelen (€ 325 mln) worden middels een onttrekking aan de begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie beschikbaar gesteld.

Ontvangsten SDE-regelingen
De ontvangstenramingen uit de SDE, SDE+ en SDE++ regelingen worden naar boven bijgesteld vanwege hogere terugbetalingen dan oorspronkelijk in de raming voorzien.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid art. 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**44.999.873**	**117.682**	**45.117.555**
Uitgaven	**13.458.021**	**223.559**	**13.681.580**
Subsidies (regelingen)	**4.297.385**	**136.335**	**4.433.720**
Missiegedreven Onderzoek en Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	68.891	– 3.632	65.259
Hernieuwbare Energietransitie (HER+)	11.203	0	11.203
Demonstratieregeling Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+)	79.976	– 2.933	77.043
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	1.878	– 633	1.245
Projecten Klimaat en Energieakkoord	2.347	120	2.467
SDE	347.437	0	347.437
SDE+	884.375	0	884.375
SDE++	610.290	325.000	935.290
Aardwarmte	2.500	0	2.500
ISDE-regeling	501.040	– 27.900	473.140
Carbon Capture Storage (CCS)	2.650	– 1.150	1.500
Hoge Flux Reactor	6.899	0	6.899
Caribisch Nederland	10.542	144	10.686
Overige subsidies	6.406	2.621	9.027
Opschalingsinstrument waterstof	98.811	– 80.609	18.202
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)	6.244	0	6.244
IPCEI-waterstof	86.318	0	86.318
Vulmaatregelen gasopslag	409.617	0	409.617
MIEK	3.624	– 936	2.688
Schadeafhandeling mijnbouw Limburg	0	0	0
Warmtenetten Investeringssubsidie (WIS)	17.064	– 868	16.196
NGF-project NieuweWarmteNu!	41.135	0	41.135
Tijdelijk prijsplafond energie kleinverbruikers 2023	7.350	0	7.350
Tegemoetkoming blokaansluiting	0	0	0
Investeringen waterstofbackbone	0	0	0
NGF - project Circulaire Zonnepanelen	28.683	0	28.683
Geothermie (KEF)	577	1.295	1.872
Subsidieregeling flexibiliteit	29.854	0	29.854
Energiecoöperaties en burgerbetrokkenheid energietransitie	3.844	0	3.844
Subsidieproject Djewels	12.636	– 12.636	0
Opslag waterstof	200	0	200
Efficiëntere benutting elektriciteitsnetten	2.079	– 146	1.933
Realisatie Zon op Zee	1.643	– 272	1.371
Maatwerkaanpak industrie	37.527	– 5.342	32.185
Studies voor duurzame industrie (STUDI)	25.245	– 834	24.411
VEKI	123.699	– 27.720	95.979
NIKI	4.490	0	4.490

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verduurzaming industrie	7.811	3.037	10.848
NGF - project Groenvermogen van de Nederlandse economie	79.009	0	79.009
Indirecte kostencompensatie ETS	89.000	0	89.000
Investeringen Verduurzaming Industrie - Klimaat- en Energiefonds	0	0	0
NGF - project Circulaire Plastics	22.354	– 150	22.204
NGF - project Biobased Circular	33.502	0	33.502
Stikstofaanpak piekbelasters industrie	17.508	– 1.111	16.397
Stimuleringsprogramma koolstofverwijdering Klimaat- en Energiefonds	3.262	– 3.182	80
Social Climate Fund	0	0	0
Flankerend beleid WOZ	62.412	– 18.788	43.624
Structurele kosten WOZ	7.754	– 7.040	714
Flankerend beleid SDE+	81.041	0	81.041
Subsidiëring TenneT Net op Zee	181.000	0	181.000
Subsidies WarmtelinQ	229.900	0	229.900
Subsidie Nationale Deelneming Warmte	5.000	0	5.000
Diverse subsidies kernenergie	758	0	758
Leningen	**7.830.100**	**1.000**	**7.831.100**
Lening EBN	7.751.000	0	7.751.000
Lening InvestNL	0	0	0
Verduurzaming industrie	10.500	1.000	11.500
Lening NEO NL	68.600	0	68.600
(Schade)vergoeding	**1.262**	**– 852**	**410**
Planschade rijksenergieprojecten	262	0	262
Mijnbouwschadeafhandeling Limburg	1.000	– 852	148
Opdrachten	**113.486**	**– 20.291**	**93.195**
Onderzoek mijnbouwbodembeweging	4.401	246	4.647
SodM onderzoek	2.395	0	2.395
Uitvoeringsagenda klimaat	646	– 9	637
Klimaat mondiaal	2.458	0	2.458
Onderzoek en opdrachten	21.626	– 4.707	16.919
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER)	16.396	– 34	16.362
Projecten Kernenergie	56.711	– 19.349	37.362
Stikstofaanpak piekbelasters industrie	2.875	0	2.875
Verduurzaming industrie	0	0	0
Werkbudgetten	4.185	3.463	7.648
CSIRT - DSP	47	0	47
Energie-efficiency	1.746	99	1.845
Vermogensverschaffing/-onttrekking	**309.600**	**117.797**	**427.397**
Kapitaalstorting Nationale Deelneming Warmte	21.000	0	21.000
Kapitaalstorting NEO NL	45.000	0	45.000
Aankoop belang Kerncentrale Borssele	243.600	0	243.600
Kapitaalstorting EBN	0	117.797	117.797
Bijdrage aan agentschappen	**241.366**	**193**	**241.559**
Bijdrage RVO	201.497	17	201.514
Bijdrage RDI	14.008	0	14.008
Bijdrage NEa	15.418	181	15.599

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Bijdrage KNMI	4.858	0	4.858
Bijdrage NVWA	1.065	0	1.065
Bijdrage RIVM	31	0	31
Bijdrage RWS	4.489	– 5	4.484
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**103.924**	**– 622**	**103.302**
Doorsluis COVA-heffing	87.200	0	87.200
TNO kerndepartement	12.930	– 622	12.308
TNO SodM	2.310	0	2.310
TNO publieke SDRA	1.484	0	1.484
Bijdrage aan medeoverheden	**79.080**	**– 7.671**	**71.409**
Uitkoopregeling	600	0	600
Regeling toezicht energiebesparingsplicht	9.902	– 99	9.803
Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden	11.541	– 4.759	6.782
Gebiedsinvestering	57.019	– 2.800	54.219
Realisatie energie-infrastructuur	18	– 13	5
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**10.555**	**1.000**	**11.555**
Nuclear Research Group	8.596	0	8.596
Internationale contributies	1.959	1.000	2.959
PBL Rekenmeesterfunctie	0	0	0
Verrekening Mijnbouwwet	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**471.263**	**– 3.330**	**467.933**
Storting in reserve duurzame energie en klimaattransitie	293.433	0	293.433
Storting in begrotingsreserve Garantieregeling Warmtenetten	174.500	0	174.500
Storting in begrotingsreserve garantie LNG-terminals	3.330	– 3.330	0
Ontvangsten	**2.753.453**	**373.644**	**3.127.097**
Ontvangsten COVA	87.200	0	87.200
Ontvangsten zoutwinning	2.511	0	2.511
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	1.566.702	325.000	1.891.702
ETS1-ontvangsten	871.000	0	871.000
Diverse ontvangsten	54.690	8.644	63.334
Opbrengsten tenders Wind op Zee	1.085	0	1.085
Ontvangsten CO2-heffing industrie en AVI's	37.000	0	37.000
Dividenduitkering EBN	37.524	0	37.524
Dividenduitkering GasTerra	3.600	0	3.600
Ontvangsten Mijnbouwwet	81.000	0	81.000
Ontvangsten NAM publieke SDRA	1.100	0	1.100
Ontvangsten SDE, SDE+ en SDE++ regelingen	10.041	40.000	50.041

Tabel 5 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**44.999.873**	**117.682**	**45.117.555**
waarvan garantieverplichtingen	90.000	– 90.000	0
waarvan overige verplichtingen	44.909.873	207.682	45.117.555

Budgetflexibiliteit

De inschatting van het percentage juridisch verplicht raamt het departement op 100%, we verwachten dat alle middelen die op de begroting beschikbaar zijn ook juridisch verplicht kunnen of zullen worden. Bedragen die niet verplicht zijn worden immers gebruikt ter dekking van Porthos, behalve de KEF-middelen. De onderbesteding op de fondsmiddelen wordtteruggeboekt naar het fonds, zodat deze behouden blijven voor de KEF-doelen.

Toelichting

Verplichtingen

De wijziging in de verplichtingenstand bij de 2e suppletoire begroting is het saldo van verhogingen en verlagingen van diverse verplichtingenbudgetten. De wijziging behorende tot deze suppletoire begroting betreft € 117,7 mln. De belangrijkste verplichtingenmutaties zijn:
– Demonstratieregeling Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+) (€ 50 mln): een ophoging van het verplichtingenbudgetbudget voor de DEI+-openstelling voor het thema Circulaire Economie.
– Geothermie (KEF) (€ 29,5 mln): Om een maatwerksubsidie aan te kunnen gaan voor een project ultra diepe geothermie (Renkum papierfabriek) wordt het verplichtingenbudget opgehoogd. De subsidiabele activiteiten worden sinds juli 2026 uitgevoerd en de eerste betaling vindt in 2027 plaats.
– Garantstelling LNG terminals (- € 90 mln): dit betreft een correctionele afboeking van de verplichtingenstand.
– Kapitaalstorting EBN (€ 117,8 mln): zie toelichting bij uitgaven.

Verduurzaming industrie
In het kader van het rijksbeleid voor de verduurzaming van de industrie en de versterkte clusteraanpak in de Nederlandse industrieclusters wordt subsidie verstrekt aan de projectmanagementorganisaties die een sleutelrol vervullen binnen deze aanpak. De subsidie is bedoeld ter ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan de verduurzaming en versterking van de regionale industrieclusters.

Voor de kalenderjaren 2027 en 2028 is een jaarlijkse subsidie van maximaal € 0,6 mln per cluster opgenomen voor de volgende vijf projectmanagementorganisaties van de Nederlandse regionale industrieclusters:
1. Programmabureau Industriecluster Rotterdam-Moerdijk (PROMO);
2. Smart Delta Resources (SDR) voor Zeeland/West-Brabant;
3. Stichting Chemelot;
4. Clusterregie Noord-Nederland (NN);
5. Programmabureau Noordzeekanaalgebied (NZKG).

De subsidieverlening aan deze organisaties wordt nader bepaald op basis van de specifieke activiteiten en behoeften van de clusters, conform de subsidievoorwaarden zoals opgenomen in de betreffende beschikking. De genoemde organisaties spelen een centrale rol in de uitvoering van de clusteraanpak en hebben zich bewezen als essentiële partners in de regionale uitvoering van dit beleid.

Uitgaven

SDE++
Vanwege een recente uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven moeten de correctiebedragen in het verleden van reeds afgegeven beschikkingen voor de SDE+ en SDE++ in sommige gevallen worden aangepast. De middelen (€ 325 mln) worden middels een onttrekking aan de begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie beschikbaar gesteld.

Kapitaalstorting EBN
Het CCS-project Porthos heeft vertraging opgelopen en kent financiële tegenvallers, waardoor EBN per januari 2027 onvoldoende middelen heeft om de meerkosten op te vangen. Zonder financiële dekking kan Porthos geen nieuwe contracten afsluiten. Hierdoor zal het project meer vertraging oplopen. Het aanvullende budget ziet op het oplossen van deze financieringsproblematiek bij EBN. Het aanvullend budget wordt onder meer gedekt vanuit een onttrekking van de begrotingsreserve garantie LNG-terminal (€ 3,3 mln) onderuitputting op de DEI+ (€ 2,6 mln), de ISDE-regeling (€ 27,9 mln), VEKI (€ 2 mln), de subsidie voor het project Djewels (€ 12,6 mln), de middelen voor Flankerend beleid WoZ (€ 13 mln) en een desaldering met de bijgestelde ontvangsten op de SDE, SDE+ en SDE++ regelingen (€ 40 mln).

Afboeking KEF-middelen
Op verschillende KEF-budgetten is sprake van onderuitputting. De middelen blijven in principe behouden voor KEF-doelen. De onderuitputting heeft onder andere op de volgende budgetten plaatsgevonden: Opschalingsinstrument waterstof (€ 80,6 mln), VEKI (€ 19,6 mln) en Projecten Kernenergie (€ 18 mln).

Ontvangsten

Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie
Vanwege een recente uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven moeten de correctiebedragen in het verleden van reeds afgegeven beschikkingen voor de SDE+ en SDE++ in sommige gevallen worden aangepast. De middelen (€ 325 mln) worden middels een onttrekking aan de begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie beschikbaar gesteld.

Ontvangsten SDE, SDE+ en SDE++ regelingen
De ontvangstenramingen uit de SDE, SDE+ en SDE++ regelingen worden naar boven bijgesteld vanwege hogere terugbetalingen dan oorspronkelijk in de raming voorzien.

Toelichting op de begrotingsreserves

Tabel 6 Begrotingsreserve Duurzame energie en klimaattransitie (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	3.484.014,0
+ Geraamde storting	293.433,0
– Geraamde onttrekking	1.891.702,0
Stand (raming) per 31/12/2026	1.885.745,0

De begrotingsreserve voor duurzame energie en klimaattransitie is bestemd voor onbesteed gebleven middelen als gevolg van lagere SDE-subsidiebedragen door prijsfluctuaties, vertraging of het niet doorgaan van projecten waaraan subsidie is toegekend op basis van de SDE, de SDE+, de SDE++, de HER+ of de ISDE. Via de reserve blijven deze middelen ook in de toekomst beschikbaar voor het stimuleren van hernieuwbare energieproductie of CO_2-reductie.

Tabel 7 Begrotingsreserve Aardwarmte (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	17.693,0
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	189,0
Stand (raming) per 31/12/2026	17.504,0

De begrotingsreserve voor de garantieregeling Aardwarmte is bedoeld om het budget voor het mogelijk uitbetalen van verliesdeclaraties meerjarig in te kunnen zetten en een eventuele mismatch in de tijd tussen inkomsten (premies) en uitgaven (verliesdeclaraties) op te vangen. Om gebruik te kunnen maken van de garantieregeling Aardwarmte betalen marktpartijen een kostendekkende premie aan de uitvoerder van de regeling (RVO.nl) die wordt gestort in de begrotingsreserve.

Tabel 8 Begrotingsreserve aan ECN/NRG verstrekte leningen (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	6.600,0
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	6.600,0

De middelen in de begrotingsreserve risicopremie NRG zullen worden aangesproken als de Nuclear Research Group (NRG) – al dan niet tijdelijk of gedeeltelijk – niet kan voldoen aan de terugbetalingsverplichtingen volgens de afgesloten leningsovereenkomst.

In deze suppletoire begroting worden geen additionele onttrekkingen of stortingen voor de begrotingsreserve aan ECN/NRG verstrekte leningen verwerkt.

Tabel 9 Begrotingsreserve garantieregeling warmtenetten (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	0,00
+ Geraamde storting	174.500,0
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	174.500,0

De opschaling van collectieve warmte loopt tegen een barrière aan doordat (met name nieuwe) warmtebedrijven beperkt toegang hebben tot de kapitaalmarkt. Met de Garantieregeling Warmtenetten (GRW) worden staatsgaranties verstrekt waarmee warmtebedrijven vreemd vermogen kunnen aantrekken voor de realisatie van warmtenetten. De (publieke) aandeelhouders hoeven daardoor minder publiek kapitaal in te brengen. Naar verwachting zal de garantieregeling in het tweede of derde kwartaal van 2027 voor het eerst opengesteld kunnen worden.

Tabel 10 Begrotingsreserve garantie LNG-terminals (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	0,00
+ Geraamde storting	3.330,0
– Geraamde onttrekking	3.330,0
Stand (raming) per 31/12/2026	0,00

Voor de betreffende regeling heeft het Rijk een garantiebudget van € 90,0 mln gereserveerd. Deze garantie is bedoeld om het risico van onvoldoende capaciteitsverkoop door de exploitant van de terminal af te dekken. Op basis van de huidige inzichten lijkt dit risico zich niet te zullen voordoen, waardoor de garantie niet wordt afgegeven. Het Rijk ontvangt een premie voor de garantietoezegging van € 3,3 mln. De premie wordt als dekking ingezet voor het Porthos project.

4 De niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 70 Apparaat Kerndepartement

Tabel 11 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**0**	**0**	**0**
Uitgaven	**0**	**0**	**0**
Personele uitgaven	**0**	**0**	**0**
waarvan eigen personeel	0	0	0
waarvan inhuur externen	0	0	0
waarvan overige personele uitgaven	0		0
Materiële uitgaven	**0**	**0**	**0**
waarvan ICT	0	0	0
waarvan bijdrage aan SSO's	0	0	0
waarvan DICTU	0	0	0
waarvan overige materiële uitgaven	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**
Overig	0	0	0

Toelichting

De apparaatsuitgaven van KGG staan gereserveerd op de EZK-begroting.

4.2 Artikel 71 Nog onverdeeld

Tabel 12 Nog onverdeeld (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**0**	**0**	**0**
Uitgaven	**0**	**0**	**0**
Prijsbijstelling	0	0	0
Loonbijstelling	0	0	0
Onverdeeld	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de verplichtingen en uitgaven

Er zijn geen mutaties bij het artikel «Nog onverdeeld».

5 Agentschappen

5.1 Nederlandse Emissieautoriteit (NEa)

De Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) is de onafhankelijke nationale autoriteit voor de uitvoering van en het toezicht op marktinstrumenten die bijdragen aan een klimaatneutrale samenleving. De NEa ondersteunt de uitvoering van het Europese Emissiehandelssysteem (EU ETS) en de systematiek Energie voor Vervoer (EV) in Nederland en houdt daar toezicht op. Dat doet de NEa door bedrijven te informeren, te adviseren en door toezicht te houden.

Daarnaast is de NEa onder andere de uitvoerder van de nationale CO_2-heffing en de Inframarginale Elektriciteitsheffing (IME) en ziet NEa toe op het Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen. De uitvoering van de wettelijke taken van het agentschap NEa valt onder de eindverantwoordelijkheid van het bestuur van de NEa dat een ZBO is.

Toelichting op de baten

De baten van de NEa betreffen vergoedingen van drie ministeries voor gerealiseerde kosten voor de taken die de NEa uitvoert in opdracht van die drie ministeries.

De baten zijn verdeeld over activiteiten. De NEa voert 21 verschillende taken uit. Deze taken zijn in de begroting als volgt gebundeld in 5 soorten taken.

De totale onderuitputting is € 4,9 mln ten opzichte van de ontwerpbegroting.

De onderuitputting wordt met name veroorzaakt doordat werkzaamheden minder omvangrijk bleken dan verwacht, deels omdat de doelgroep kleiner was dan verwacht en deels doordat werkzaamheden naar achteren zijn verschoven, omdat de wet- en regelgeving nog niet gereed was. Hieronder volgt een nadere toelichting per soort taak.

Tabel 13 Exploitatieoverzicht baten-lastenagentschap NEa (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)			
	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
Baten			
- Baten als tegenprestatie voor levering van input	38.202	– 5.296	32.906
waarvan Beprijzing uitstoot	*19.480*	*– 686*	*18.794*
waarvan Bevordering van de inzet van hernieuwbare energie	*9.610*	*– 562*	*9.048*
waarvan Tweedelijnstoezicht	*1.869*	*– 738*	*1.131*
waarvan reductiemaatregelen import	*5.382*	*– 1.975*	*3.407*
waarvan IME	*1.861*	*– 1.651*	*210*
waarvan programmagelden	*0*	*316*	*316*
Rentebaten	0	319	319
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	56	56
Totaal baten	**38.202**	**– 4.921**	**33.281**
Lasten			
Apparaatskosten	35.048	– 6.145	28.903
-Personele kosten	*27.611*	*– 7.447*	*20.164*
waarvan eigen personeel	*22.820*	*– 6.621*	*16.199*
waarvan inhuur externen	*3.653*	*– 1.372*	*2.281*
waarvan overige personele kosten	*1.138*	*546*	*1.684*
-Materiële kosten	7.437	1.302	8.739
waarvan apparaat ICT	*2.334*	*191*	*2.525*
waarvan bijdrage aan SSO's	*3.613*	*487*	*4.100*
waarvan overige materiële kosten	*1.490*	*624*	*2.114*
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	*1.571*	*944*	2.515
Rentelasten	*91*	*– 33*	58
Afschrijvingskosten	1.492	194	1.686
-Materieel	*0*	*0*	0
waarvan apparaat ICT	*0*	*0*	*0*
waarvan overige materiële afschrijvingskosten	*0*	*0*	*0*
-Immaterieel	*1.492*	*37*	1.529
Overige lasten	*0*	*119*	119
waarvan dotaties voorzieningen	*0*	*0*	*0*
waarvan bijzondere lasten	*0*	*119*	*119*
Totaal lasten	**38.202**	**– 4.921**	**33.281**
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	**0**	**0**	**0**
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**

Beprijzing uitstoot

Het Europese emissiehandelssysteem (EU ETS) is een marktinstrument waarmee de Europese Unie de uitstoot van broeikasgassen kostenefficient wil verminderen om zo haar klimaatdoelstellingen te realiseren. De handel in emissierechten is de handel in emissieruimte: het recht om een bepaalde hoeveelheid broeikasgassen uit te stoten. Doordat vragers en aanbieders handelen in emissierechten, krijgt broeikasgasuitstoot een prijs. ETS omvat industriële installaties, Luchtvaart, Zeevaart, gebouwde omgeving en transport.

De onderuitputting van € 0,7 mln ten opzichte van de ontwerpbegroting 2026 is het gevolg van het feit dat de wet- en regelgeving vooraf onvoldoende duidelijkheid gaf over de omvang van de doelgroep en de uit te voeren werkzaamheden. Daarom hebben we bewust getemporiseerd bij de werving bij met name ETS Zeevaart.

Bevordering van de inzet van hernieuwbare energie

Alle EU-lidstaten zijn verplicht om zich in te spannen voor een toenemend aandeel hernieuwbare energie in het vervoer met een oplopend percentage. NEa geeft uitvoering aan de brandstoftransitieverplichting, en ReFuelEU en FuelEU verordeningen waarmee dit doel in Nederland wordt behaald, en houdt hier toezicht op plus op ketenpartijen. Daarnaast werkt NEa aan de voorbereiding van nieuwe marktinstrumenten voor hernieuwbare energie (groen gas en hernieuwbare waterstof).

De onderuitputting van € 0,6 mln ten opzichte van de ontwerpbegroting 2026 is deels het gevolg van het feit dat aanvankelijk nog niet de gehele offerte en de bijbehorende financiële verplichtingen goedgekeurd konden worden door opdrachtgever. Daardoor is in overleg besloten later dan voorzien te starten met werving voor de taken brandstoftransitieverplichting en RefuelEU Aviation. Ook is bij de bijmengverplichting groen gas en jaarverplichting RFNBO's industrie de invoering vertraagd, wat heeft geleid tot uitstel van werving.

Tweedelijnstoezicht

Voor een aantal taken voert NEa tweedelijnstoezicht uit of is NEa de beoogd toezichthouder. Dit betreft toezicht op duurzaamheid vaste biomassa voor energietoepassingen (de bijstookregeling), toezicht op certificeringsorganen voor de REDIII, toezicht op duurzaamheidskader biogrondstoffen en toezicht op het certificeringskader voor koolstofverwijdering (het Carbon Removal Certification Framework) en de gasrichtlijn.

De onderuitputting van € 0,7 mln ten opzichte van de ontwerpbegroting 2026 wordt veroorzaakt doordat er minder fte nodig zijn voor de uitvoering, dan waarmee in de begroting is gerekend.

Ook is bij de taak Carbon Removal & Carbon farmer verordening (CRCF) de invoering vertraagd, wat heeft geleid tot uitstel van werving.

Reductiemaatregelen import

Om ervoor te zorgen dat er eerlijke concurrentie plaatsvindt tussen Europese bedrijven en bedrijven buiten de EU worden diverse maatregelen genomen, waaronder CBAM en de methaanverordening. De NEa is samen met de Douane verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regelingen.

De onderuitputting van € 2 mln ten opzichte van de ontwerpbegroting 2026 is ontstaan doordat er nog geen duidelijkheid is vanuit wet- en regelgeving over de uit te voeren werkzaamheden en de omvang van de doelgroep voor die taken. Daarom is er bewust voor gekozen niet uit te gaan van een scenario voor maximale groei van de doelgroep, maar besloten alleen te werven voor die groei van de doelgroep waarvan we zeker waren. Dit heeft geleid heeft tot minder werving en aanname van eerdere voorziene medewerkers.

Overige taken

De overige taken betreffen met name de inframarginale elektriciteitsheffing (IME).

NEa is in staat geweest de regeling zo in te richten dat uitvoering voor bedrijven relatief eenvoudig is en dat er weinig ruimte is voor alternatieve interpretaties. Onder meer hierdoor heeft de NEa weinig bezwaren gekregen van de bedrijven die onder deze heffing kwamen te vallen. Daardoor zijn de kosten voor IME € 1,7 mln lager dan begroot.

Programmagelden

NEa ontvangt ook € 0,3 mln voor twee programma's. Deze gelden waren bij het opstellen van de Ontwerpbegroting nog niet formeel toegezegd. De programma's bestaan uit:
– Transparantie in Informatie. Dit is een programma van EZK en LVNN dat als doel heeft maximaal transparant te zijn in ons handelen, besluitvorming en verantwoording. Binnen dit programma werken we aan de thema's informatiehuishouding (POK IHH) en openbaarmaking (Woo).
– Werk aan Uitvoering is een overheidsbreed programma dat als doel heeft de publieke dienstverlening te verbeteren en beter aan te sluiten op de verwachtingen en behoeften van mensen en bedrijven.

Rentebaten

De rentebaten zijn het gevolg van de hoge stand van de rekening courant met het ministerie van Financiën. Dit is grotendeels te verklaren doordat er minder uitgaven zijn dan verwacht, waarvoor NEa geld overhoudt. Deze overuitputting betaalt de NEa in 2027 terug.

Bijzondere baten

De bijzondere baten betreffen positieve verschillen tussen reserveringen in 2025 en ontvangen facturen in 2026.

Toelichting op de lasten

Personele kosten

De kosten van vast personeel zijn lager dan begroot, omdat een aantal vacatures niet is ingevuld. Dit is bij de baten toegelicht.

De inhuur is lager dan begroot, doordat voor de afronding van IME minder inhuur nodig is geweest dan eerder begroot. En doordat de NEa medewerkers meer werkzaamheden zonder inhuur op konden pakken als gevolg van uitstel van taken.

De overige personele kosten zijn iets hoger dan begroot. De kosten voor reservering vakantiedagen (€ 880.000) waren niet in de begroting meegenomen. Afgezien daarvan dalen de overige personele kosten, aangezien er ook minder vast personeel in dienst is.

Materiële kosten

De materiële kosten zijn hoger dan begroot vanwege de stijging SSO kosten. De stijging wordt voornamelijk verklaard door verhoogde tarieven en extra doorbelastingen. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor de voorbereiding op de overgang van de financiële administratie en de inkopen naar een andere shared service organisatie in 2027.

Kosten uitbesteed werk

De kosten uitbesteed werk zijn hoger dan begroot. In de ontwerpbegroting is geen rekening gehouden met kosten die de Belastingdienst in de uitvoeringstoets heeft opgenomen voor het aanleveren van informatie voor de uitvoering van ETS2.

Ook is geen rekening gehouden met de uitbestedingskosten voor de projectvoering van de overgang van de financiële administratie en de inkopen naar een andere shared service organisatie.

Bijzondere lasten

De bijzondere lasten betreffen de afrekening van de WKR. In de nieuwe CAO zijn meer kosten opgenomen die onder de vrije ruimte vallen (zoals aflossing van studieschuld). Hierdoor is de vrije ruimte overschreden.

Tabel 14 Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap NEa (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari 2026 + depositorekeningen	**3.094**	**13.777**	**16.871**
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	38.202	904	39.106
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 36.711	– 9.219	– 45.930
2. Totaal operationele kasstroom	**1.491**	**– 8.315**	**– 6.824**
Totaal investeringen (-/-)	– 500	– 299	– 799
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	**– 500**	**– 299**	**– 799**
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	– 1.448	0	– 1.448
Beroep op leenfaciliteit (+)	500	– 500	0
4. Totaal financieringskasstroom	**– 948**	**– 500**	**– 1.448**
5. Rekening courant RHB 31 december 2026 (=1+2+3+4)	**3.137**	**4.663**	**7.800**

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Operationele kasstroom

De operationele kasstroom bestaat uit het geraamde saldo van baten en lasten gecorrigeerd voor afschrijvingen en gecorrigeerd voor mutaties van de overlopende posten.

De verwachte operationele kasstroom is per saldo € 8 mln hoger dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door onderuitputting over 2025 die in 2026 is terugbetaald aan de opdrachtgevende ministeries en door in 2025 ontvangen boetes en fees die in 2026 afgestort zijn bij de opdrachtgevende ministeries.

Investeringskasstroom

Bij het opstellen van de ontwerpbegroting was het nog te vroeg om een goede inschatting te kunnen maken voor nieuwe investeringen ter ondersteuning van de nieuwe taken. De investeringskasstroom is daarom hoger dan begroot.

Financieringskasstroom

De financieringskasstroom blijft gelijk aan de eerste suppletoire begroting.